

SESSIE 7: DE SPIEGEL: Wie ben ik? Jezelf mogen zijn.

Sprekers

Kathy Lindekens modereert het gesprek tussen **Yves Tits**, stafmedewerker lokale groepen en regionalisering bij WJNH, Peter Bosschaert, coördinator van Graffiti Jeugddienst vzw, **Bert Roymans**, jeugd- en diversiteitwerker bij Stampmedia en Videantz en **Stefan Kolgen**, coördinator Stampmedia en Videantz.

Intro

In deze sessie brengen drie jongerenorganisaties – Wel Jong Niet Hetero (WJNH), Graffiti Jeugddienst vzw en Stampmedia/Videantz i.s.m. vzw Recht-Op - een praktijkvoorbeeld uit hun werking waarin identiteit en identiteitsbeleving centraal staan. De jongeren uit de doelgroepen waar deze organisaties zich naar richten worden immers vaak geconfronteerd met identiteitsvragen als: Wie ben ik? Mag ik mezelf zijn? Wat kan ik? Ben ik goed genoeg?

Presentaties

In een kort historisch overzicht van de werking van WJNH schets Yves Tits hoe er een evolutie is in het werken rond het thema identiteit binnen de organisatie. Begin jaren negentig bij het ontstaan van WJNH en de daaropvolgende jaren was werken aan identiteitsaanvaarding en identiteitsvorming expliciet en centraal aanwezig binnen de werking van de organisatie. Ongeveer tien jaar later verdwijnt dit thema niet uit de werking maar treedt het minder op de voorgrond. Buiten voor een aantal specifieke doelgroepen - hivgeïnfecteerden, allochtone holebi's, kansarme holebi's, ... - komt identiteitsaanvaarding en -vorming nu eerder informeel ter sprake tijdens de ontmoetingsmomenten die WJNH organiseert. WJNH profileert zich meer en meer als een jeugdbeweging waar plezier en ontmoeting het belangrijkste zijn. Yves Tits geeft twee factoren aan voor deze evolutie: de grotere maatschappelijke aanvaarding van holebi's en het internet als laagdrempelig informatie- en contactkanaal voor een eerste zoektocht naar identiteit bij jongeren.

In internationaal perspectief loopt WJNH door deze werking voorop. Dit kwam ook duidelijk naar voor in het project *'Two Prides, Two Worlds, One Europe, ...?'*. In samenwerking met JINT *Youth in Action* werd een uitwisselingsprogramma opgezet tussen Vlaamse holebi's en holebi's uit Estland. Bedoeling was om een vergelijking te maken tussen zichtbaarheid van en beeldvorming rond holebi's in de media. Dit zou resulteren in een documentaire film over de organisatie en het verloop van de gaypride in België en Estland. Het contrast kon nauwelijks groter: de Belgische pride die door de straten van Brussel trok was een waar feest terwijl de Baltic Pride in de straten van Vilnius in een zeer grimmige en gewelddadige sfeer verliep. In de eindevaluatie kon men stellen dat dit project voor de Estse jongeren een inspiratiebron was waarbij ze leerden de durf te hebben zichzelf te zijn en zich te tonen. Voor de Vlaamse jongeren was dit een blikopener: holebi zijn en er voor uitkomen is niet overal evident en vanzelfsprekend. Op deze manier werd de documentaire een sterk bewustmakingsdocument.

"100% Eigen Stijl" was de titel van het project van Graffiti Jeugddienst vzw in samenwerking met VFG Jong, de jeugdwerking van de socialistische mutualiteit

*

voor jongeren met en zonder beperking. Zij klopten aan bij Graffiti Jeugdendienst vzw met het idee te werken rond de identiteitsbeleving van kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking. Graffiti jeugdendienst ging hier graag op in omdat zij sinds enkele jaren een expliciet beleid van toegankelijkheid willen voeren. Vaak werd de weg naar hun jeugdwerking gevonden door de mainstream middenklasse jeugdwerking, terwijl zij hun werking ook bereikbaar wilden maken voor andere doelgroepen. Beide organisaties zagen onmiddellijk de mogelijkheden van deze samenwerking in. Het project had tot doel de deelnemende jongeren bewust te maken van hun identiteit, hun uiterlijk, hun uitrusting en deze jongeren verder te sterken in het voor zichzelf uitkomen. Empowerment heet dat. Doorheen de methodieken van het project werden deze jongeren gestimuleerd uit te komen voor wie ze zijn.

Het traject verliep over vier momenten. Eerst werd er ingezet op de vrijwilligers. Ze kregen een vorming over hoe omgaan met jongeren met een verstandelijke beperking. Vervolgens werden er een aantal “proevertjes” gehouden in een aantal scholen. Bedoeling was zich in te werken in de leefwereld van de doelgroep door vele gesprekken en allerhande activiteiten. Met deze proevertjes bereikten ze een vierhonderdtal leerlingen. Verder werden workshops georganiseerd onder twee titels “eigen en wijs” waar men kledingsstukken versierde vanuit de eigen interesses en “amusement aan de buitenkant” theaterspelletjes die heel wat gespreksstof opleverden. Als afsluiter was er het galabal, een feestelijk toonmoment. Peter Bosschaert heeft vooral geleerd uit dit project dat je oog moet hebben voor de mogelijkheden en niet voor de beperkingen. Het is niet omdat een verlegen kind wat afwezig blijft tijdens de werking dat dat kind niet betrokken zou zijn. Hij vertelt een hartverwarmend verhaal van een jongentje dat slechts helemaal op het einde tijdens het galabal openbreekt en in zijn eigen stijl staat voor wie hij is.

Het derde praktijkvoorbeeld is een samenwerking tussen Recht OP een werking voor kansarme jongeren en StampMedia Jongeren Persagentschap / Videantz, een videoproductiehuis door jongeren. “Project Valies” vertrekt vanuit de idee dat elke jongere een zekere bagage met zich meedraagt. Een valies is soms licht om dragen en soms zwaar om torsen. Vanuit een no nonsens benadering probeert Stampmedia / Videantz de randvoorwaarden te creëren waarin elke jongere iets kan tonen van wat zij of hij kan en waarbinnen struikelen en terug opstaan een natuurlijk proces is. Falen is als het ware een feest, in ieder geval niet iets dat te bestraffen is. Dit houdt ook in dat de jongeren op elk moment zelf de mogelijkheid krijgen om te beslissen wat er gebeurt. Het proces moet leiden tot een concreet goed gemaakt toonbaar resultaat. Stampmedia/Videantz zet dus in op de skills: ‘Welke vaardigheden moet ik onder de knie krijgen om een echte film te maken?’

Discussie

Het gesprek met het publiek was als het ware een heen en weer communicatie tussen de jeugdwerkingen en het onderwijsveld. Hoe financieren jullie zulke projecten? Welke tijdsinvestering vraagt dit soort projecten? Welke personeelsinvestering? Uit dit gesprek kwam voornamelijk naar voor dat kinderen en jongeren steeds au sérieux genomen moeten worden. Ze weten heus wat ze willen en hebben een duidelijke neus voor kwaliteit. Fake wordt onmiddellijk doorprikt. Met kinderen en jongeren werken betekent dan dat je aandacht moet hebben voor wie die persoon eigenlijk is. Je moet de signalen oppikken en er iets mee doen. Met dien verstande dat wanneer je inspraak toelaat er geen zekerheden meer zijn en het project een eigen verloop kent.

Wil je dit realiseren bestaan er dan opstapjes om kinderen en jongeren makkelijker te laten communiceren? De “one-to-one” begeleiding is zondermeer de enige manier om dit alles werkelijk waar te maken. Al komt hier het financiële plaatje vaak roet in het eten gooien. Toch beklemtonen de sprekers de noodzaak om hiervoor te blijven vechten. De aanwezigheid is enorm belangrijk, ook wanneer het eigenlijke project stopt proberen aanwezig en bereikbaar te blijven.

Op de slotvraag van de moderator of ook de begeleiders van de projecten iets ervaren hebben van verandering in hun identiteit, kwam nogmaals naar voor dat werken met kinderen en jongeren tweerichtingsverkeer is. Dus ja, in interactie met de kinderen en jongeren moet je ook een stuk van jezelf blootgeven. Anders kan er geen sprake zijn van waarachtigheid.

Meer info

'Two prides, two worlds, one Europe': http://www.youtube.com/watch?v=c_XgISNbTlc

Project Valies, over het belang van vriendschap en jezelf zijn:
<http://www.videantz.be/?p=112>